

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Vägundersökning

Konsekvensanalys över om vägföreningarna i kommunen skulle avvecklas

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2016-04-05, § 31 Konsekvensutredning gällande användandet av särskilda statliga medel med anledning av flyktingsituationen, att anslå 100 000 kronor till utredning vägar. Idag sköter Skinskattebergs vägförening, Riddarhyttans samfällighetsförening och Färna vägförening större delen av kommunens vägar och gång- och cykelvägar. Förvaltningen fick i uppdrag att göra en konsekvensanalys gällande övertag av driften av kommunens vägar. Förvaltningen har sett över vad vägföreningarna har haft för uppgifter sedan har sektorn använt sig av Surahammars kommun och Smedjebackens kommun för att se hur deras organisation kring vägar är uppbyggd.

Skinskattebergs vägförening

Skinskattebergs vägförening bildades 1963 och har under åren genomgått smärre förändringar då lagar och regelverk har uppdateras. Vägföreningen består av cirka 1300 andelar och beroende på vilken typ av fastighet som ägs inom det förrättade området, betalar fastighetsägaren 1200 kr per andelstal. Skinskattebergs kommuns andelstal i Skinskattebergs vägförening är 198,30. I tabellen nedan kan man se hur de olika typerna av fastigheter är klassade i Skinskattebergs vägförening.

Typ av fastighet	Andelstal för utfart via vfs/ga väg	Andelstal för utfart via allmän väg
Villa bebyggd	1	0,5
Villa obebyggd	0,2	0,1
Lägenhet hyreshus	0,75/lgh	0,4/lgh
Lägenhet servicehus/eleobost	0,5/lgh	0,25/lgh
Lägenhet boendrum/hyresrum	0,2/rum	0,1/rum
Skolverksamhet (Centralskolan och Idrottsplats)	10	-
Dagis (Masnåstjärbo och Sotvretsgården)	5	-
Skolverksamhet (Folkhögskolan, Skogsmåstjärskolan)	15	-
Bensinstation	5	-
Handelsverksamhet (grundtal)	2	1
Bank/Post	4	2
Industri bebyggd (grundtal)	4	2
Industri obebyggd (grundtal)	0,2	0,1

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Skinnskattebergs vägförenings uppdrag, enligt anläggningsbeslutet, är att förvalta vägar, parkeringsplatser, gång- och cykelvägar och grönområde inom planlagt område enligt bifogat karta. Den totala vägsträckan som sköts är 1,9 mil väg och 1,9 mil cykelväg. Vägar, parkeringsplatserna och gång- och cykelvägarna skall underhållas och vinterväghållas i en standard som anpassas till trafikens art och omfattning så att de långsiktigt tjänar sitt ändamål.

Skötsel

När det gäller att vinterväghålla vägar sker i regel snöröjning när det har kommit fem centimeter snö och sandningen sker vid behov. För att sköta snöröjningen och sandningen anlitar Skinnskattebergs vägförening två lokala entreprenörer, TM & K bil entreprenadservice och Gotlands entreprenad. Uptagningen av sanden på våren sköts även av dessa.

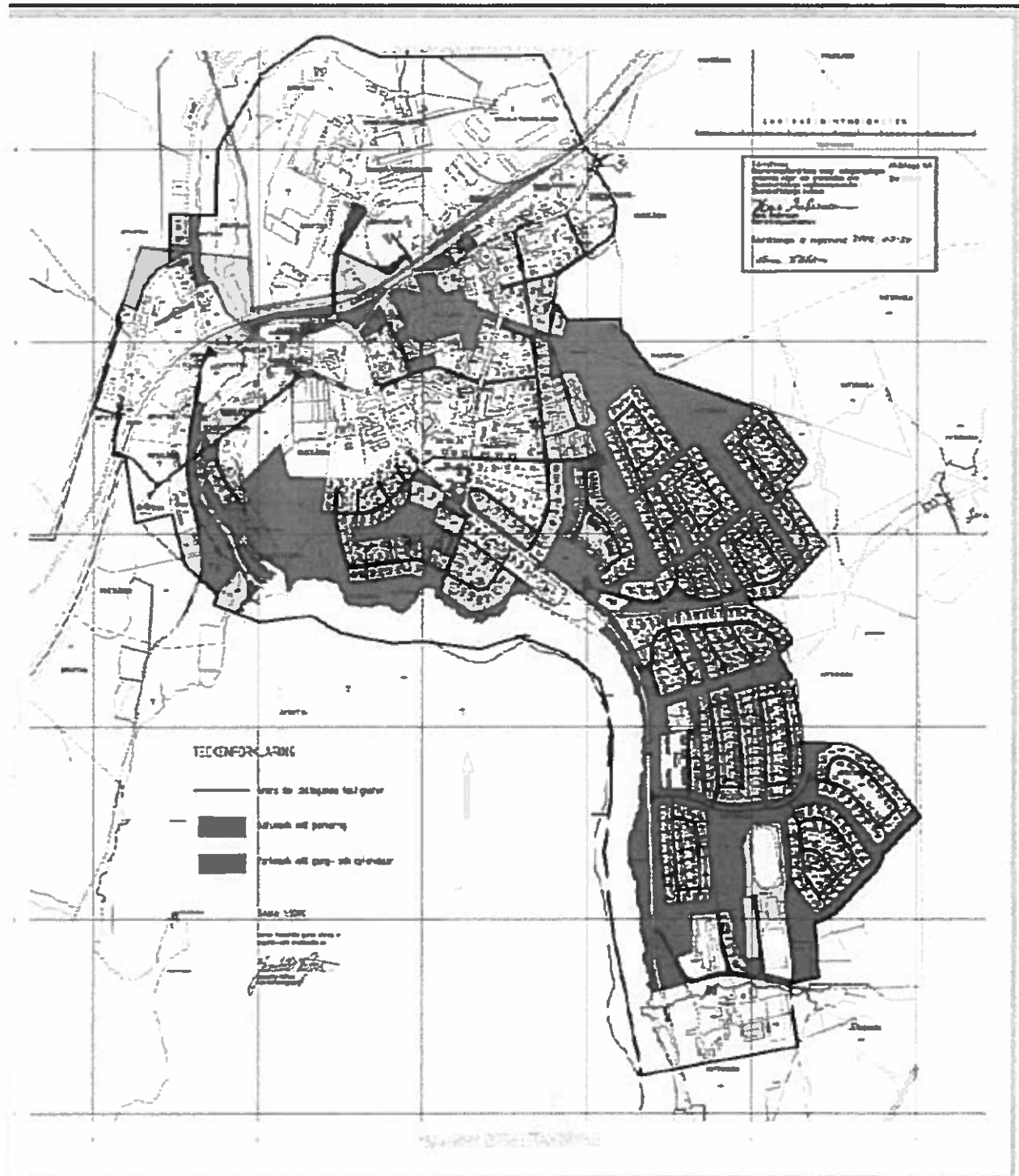
Sommarskötseln av vägar i Skinnskattebergs tätort innefattar till stor del lagning av mindre hål i vägen, så kallade potthål. Några större asfaltarbeten görs inte då det är för kostsamt att asfaltera lägre sträckor och detta finns inte med i föreningens budget. Sämst kvalitet av vägar i tätorten, enligt vägföreningen, är Prästgärdet och anledningen tros vara alla de vattenläckage som har lagats där. När asfaltering behövs tar föreningen in entreprenörer.

Vägföreningen sköter stora grönytor i kommunen. I den skötseln ingår gräsklippning av gräsmattor och skötsel av andra mindre grönområden i kommunen som exempelvis kring vissa lekplatser. De större grönområdena som till exempel ängarna nedanför SLU mot Nedre Vättern används slaghack för att slå gräset. Föreningen klipper dessutom med slaghack kring cykelvägar och vägar som till exempel Köpingsvägen. Skötseln av de mindre grönytorerna sker mer frekvent medan klippningarna av ängarna, kring cykel- och bilvägar sker i regel två gånger om året. Alla dessa arbeten utförs av Gotlands entreprenad.

Kartan nedan visar vägförenings verksamhetsområde.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Organisation

Skinnskattebergs vägförening består av en styrelse med en ordförande, fyra stycken ledamöter och tre stycken suppleanter. Det är ordförande som sköter kontakterna med entreprenörerna och upphandlar tjänster. Problemet som styrelsen står inför är att ordförande, vice ordförande och en ledamot ska sluta vid årsstämman våren 2017. Styrelsen har länge försökt få in ersättare till de framtida vakanserna men i nuläget är intresset svalt.

Ekonomi

Skinnskattebergs vägförenings huvudsakliga inkomst är vägavgifter som fastighetsägarna inom det förrättade området betalar till föreningen. Föreningen får också bidrag från staten för bland annat väghållning och kommunen ger bidrag till skötsel av grönområden. Dessa är mindre än 10 procent av de totala intäkterna. De totala intäkterna för år 2015 var 1 715 000 kronor.

Kostnaderna i vägföreningen uppgick till 1 653 000 kronor. Den största kostnaden är vinterväghållningen och den har kostat 1 020 000 kronor under år 2015. Där inkluderas bland annat snöröjning, sandning och upptagning av sand. Föreningen hade även kostnader på 145 000 kronor för skötsel av grönområden samt 174 000 kronor för asfalteringskostnader. Föreningens resterande kostnader för år 2015 var till största del administrativa kostnader.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Riddarhyttans samfällighetsförening

Riddarhyttans samfällighetsförening bildades 1965 och har under åren genomgått smärre förändringar då lagar och regelverk har uppdaterats. Samfällighetsföreningen består av cirka 200 andelar och beroende på vilken typ av fastighet som ägs inom det förrättade området, betalar fastighetsägaren 900 kr per andelstal. Skinnskattebergs kommuns andelstal i Skinnskattebergs vägförening är 33,5. I tabellen nedan kan man se hur de olika typerna av fastigheter är klassade i Skinnskattebergs vägförening.

BERÄKNINGSGRUND		
Typ av fastighet	Andelstal för utfart via vt:s/ga väg	Andelstal för utfart via allmän väg
Permanentbostad	1	0,5
Obebyggd tomt	0,2	0,1
Lägenhet hyreshus	0,5/igh	0,25/igh
Lägenhet servicehus/elevbostad	0,5/igh	0,25/igh
Lägenhet boenderum/hyresrum	0,2/rum	0,1/rum

Riddarhyttans samfällighetsförening ansvar är i huvudsak att betjäna bostadsbebyggelsen inom berört område. Med det menas att vägarna och parkeringsplatser ska underhållas i en standard som anpassas till trafikens art och omfattning. Den totala vägsträcka som samfällighetsföreningen sköter om är cirka 8 kilometer.

Skötsel

Vinterväghållning av vägarna i Riddarhyttans samfällighetsförening sköter Gert Åkergren snöröjning och Östmark bildemontering och service sköter sandning. När det kommit fem centimeter snö ska snöröjning ske och sandning sker vid behov. När sanden ska tas upp på våren är det Gotlands entreprenad som sköter det.

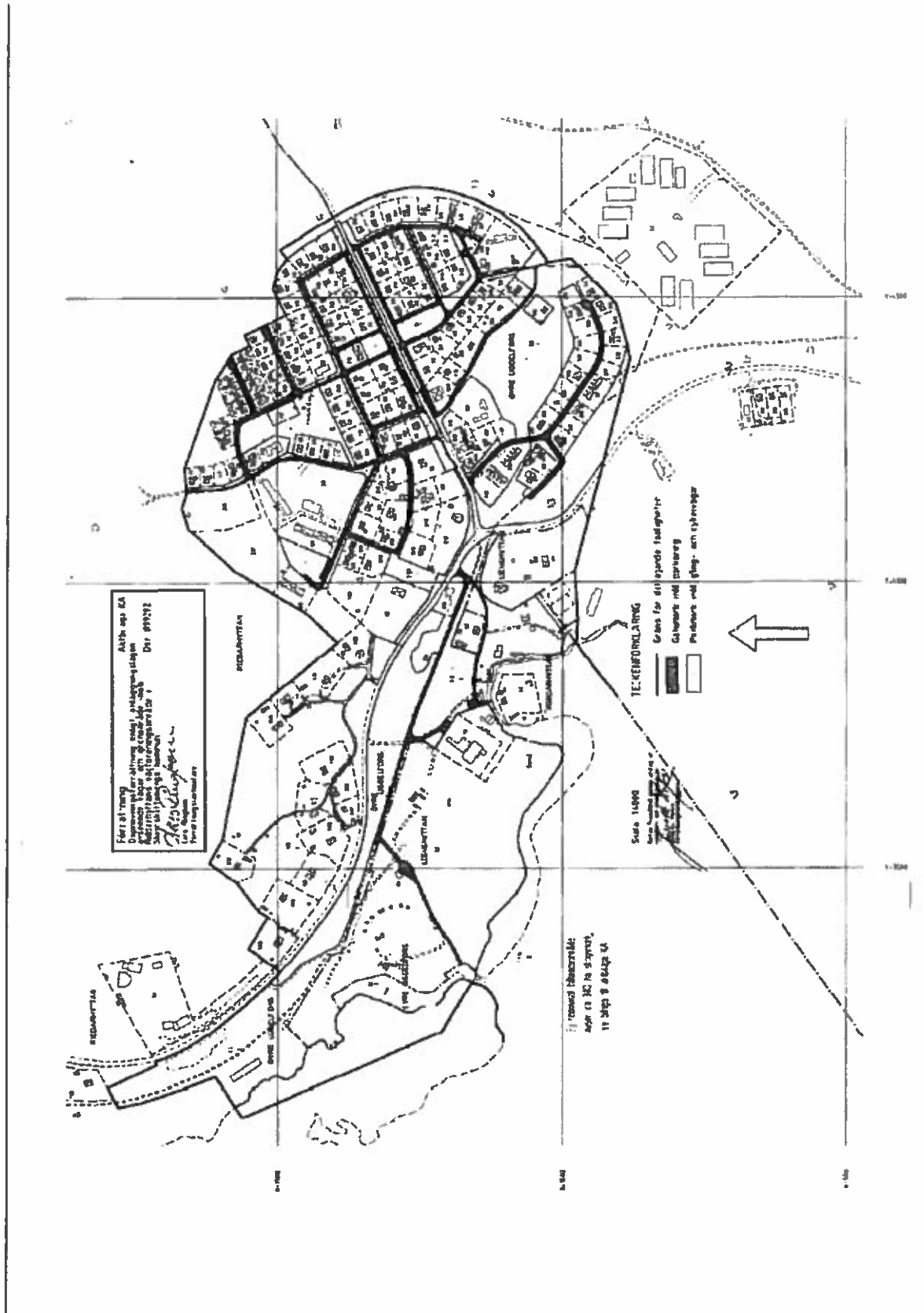
Sommarskötseln av vägar i Riddarhyttans samfällighetsförening består mestadels av lagning av potthål. Dessa lagningar sköter föreningen på egen hand. Krävs det större asfalteringsarbeten använder de sig av externa entreprenörer som exempelvis NCC. Det finns vägar som är i stort behov av större underhåll som till exempel Tallstigen. Överlag är vägarna i dåligt skick i Riddarhyttan. Det är dyrt att asfaltera och föreningen har en liten budget vilket leder till att de större asfalteringsarbetena uteblir.

Skötseln av grönytorna innefattas till största del av gräsklippning och detta gör samfällighetsföreningen själva. Är det andra slags arbeten så som trädfällning eller annat tar samfällighetsföreningen in entreprenörer.

Kartan nedan visar vägföreningens verksamhetsområde.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Ekonomi

För 2016 har Ridderhyttans samfällighetsförening budgeterat 196 000 kronor i intäkter och 159 000 kronor i kostnader. I likhet med Skinskattebergs vägförening står vinterskötseln för den största kostnaden. Föreningen skulle behöva en större budget för att kunna klara av att asfaltera de vägar som är i behov av ny beläggning.

Organisation

Ridderhyttans samfällighetsförening har för närvarande fem stycken ordinarie styrelsemedlemmar. En ordförande, en kassör, en sekreterare och två ledamöter. Problemet är likartat som i Skinskattebergs vägförening att styrelsemedlemmar vill sluta till årsstämman 2017 och det är svårt att rekrytera nya medlemmar. Tyvärr finns det hittills inga som är intresserade att ersätta dessa ledamöter.

Färna samfällighetsföreningar

I Färna finns det en samfällighetsförening som heter Färna samfällighetsföreningar. Denna anläggningsförrättning upprättades år 1985 och tog då över driften från domänverkets samfällighet. Denna samfällighet är uppdelad i två delar, en för vägar och en för grönområden. Skinskattebergs kommun har 15,8 andelar av 101,3 i den del av vägföreningen som hanterar vägar och sedan har kommunen 17 andelar av 101,3 i delen grönområden. Kostnaden per hel andel är 700 kronor för vägområdena och 300 kronor för grönytor.

Färnas samfällighetsföreningars ansvar är i huvudsak att betjäna bostadsbebyggelsen inom berört område. Det innebär att vägarna skall underhållas och vinterväghållas i en standard som anpassas till trafikens art och omfattning så att de långsiktigt tjänar sitt ändamål. Vägarna skall hållas farbara för motorfordon året om. Den totala vägsträcka som samfällighetsföreningen sköter om är cirka 3,5 kilometer.

Skötsel

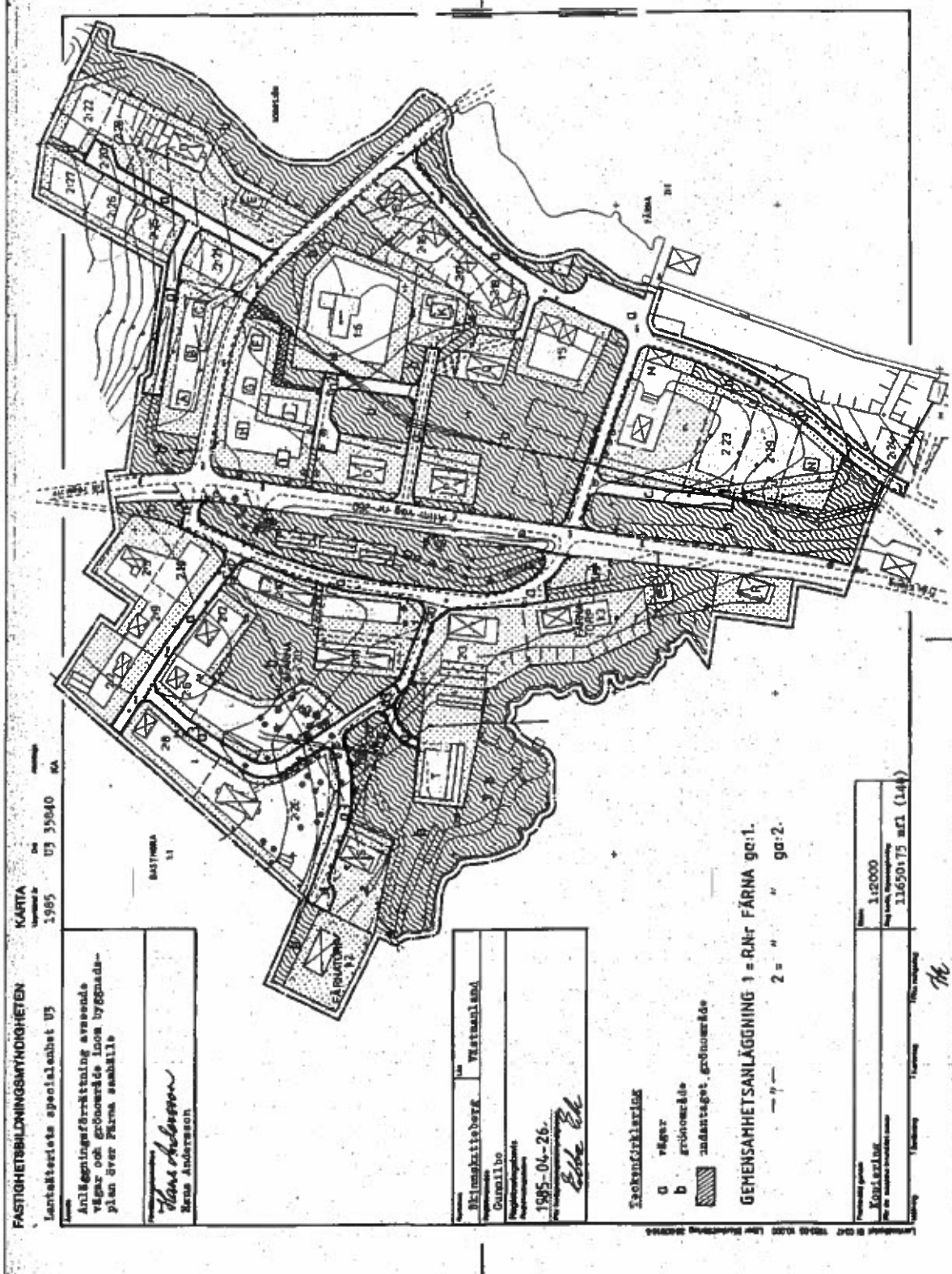
Vinterväghållningen i Färna samfällighetsförening sköter M4 och det innebär att de sköter både snöröjningen och sandningen samt uppsopning av sand på våren. Potthålslagningar och asfaltering utförs av entreprenörer. Det finns inget större asfalteringsbehov för tillfället utan, det som prioriteras är potthålslagningar.

Gotlands entreprenad sköter Färna samfällighetsförenings grönområden. Arbetet med dessa ytor är mestadels gräsklippning, slagning av högt gräs och röjning.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Kartan nedan visar Färnas vägförenings verksamhetsområde.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Ekonomi

Färna samfällighetsförening har en budget som är uppdelad i två delar, vägar och grönområden. Vägar har intäkter på 100 000 kronor om året. De största utgiftsposten är vinterväghållningen som ligger på cirka 70 000 kronor.

Den andra delen av samfällighetsföreningens budget har intäkter på 25 000 kronor. I det här fallet går nästan hela budgeten åt till att sköta grönområdena i Färna samhälle.

Organisation

Färna samfällighets styrelse består av tre ledamöter och tre suppleanter. I Färna samfällighetsförenings styrelse finns det inga planerade förändringar till årsstämman till våren 2017.

Smedjebackens kommun

Smedjebackens kommun är en kommun belägen i södra Dalarna. Kommunen har 10868 invånare och en tätortsareal på 6,36 km. Det är tekniska kontoret som ansvarar för gator, vägar, gång- och cykelvägar och gatubelysning i Smedjebackens kommun. Dock är verksamheten som utför skötseln placerad i Smedjebackens Energi och Vatten AB som är ett kommunägt bolag.

Skötsel

I Smedjebackens kommun sköts den största delen av driften av gatuverksamhetens egen personal. Personalen arbetar med gatudrift, nyanläggningsjobb samt en viss parkdrift. För att kunna utföra arbetet kring gatudriften leasar verksamheten en lastmaskin på nio ton, en jordbrukstraktor plus sandupptagare samt en redskapsbärare främst för slaghackning. Vid större vägarbeten eller asfaltsarbeten tas in entreprenörer.

Vinterskötseln av vägarna sköts till viss del av gatuverksamhetens. Man har även avtal med entreprenörer på de områden som de inte sköter i egen regi. Snöberedskapen sköts av två personal från november till mars och då prioriteras bussgator, matargator och större gång och cykelvägar i första hand. Normalt börjar de snöröja när det har kommit cirka 10 centimeter snö, men som regel att börja snöröja gång och cykelvägar samt vissa parkeringar vid fyra till fem centimeter.

Sommarskötseln för gatuverksamheten i Smedjebackens kommun härleds till största delar av underhåll av gator och cykelvägar till skillnad på vägföreningarna i Skinnskatteberg som även har stor del grönområdesdrift. Underhållet innefattar bland annat av asfalteringar, skötsel av diken kring vägar och cykelvägar, lagning av potthål, drift av gatubelysning samt upptagning av sand och grus. Det som gatuverksamheten gör som är kopplat till grönområden är att de utför arbeten med slaghack och det är större ängar och grönytor som inte klipps ofta.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Ekonomi

Smedjebacken har en totalbudget för skötseln av vägar på cirka 5 700 000 kronor. Detta är uppdelat på att vinterskötseln kostar 3 700 000 kronor, sommarskötseln kostar 1 200 000 kronor och till sist kostar driften för gatubelysningen 800 000 kronor per år. Gatuverksamheten har en underhålls/investeringsbudget för år 2016 på 2 700 000 kronor och för 2017 kommer den budgeten ligga på 3 000 000 kronor. Detta är riktat till asfalteringar av vägar och cykelvägar i kommunen.

Organisation

Gatuverksamheten består av en gatuchef, en arbetsledare och fyra medarbetare som arbetar som gatuarbete, anläggningsarbete och maskinförare.

Surahammars kommun

Surahammar är en kommun belägen i Västmanland som har en befolkning på 10 048 stycken invånare och har en tätortsareal på 5,49 kvadratkilometer. Kommunen har inte någon egen teknisk enhet utan detta sköts av det helägda dotterbolaget Surahammars Kommunalknik AB (SKTAB), som kommunen har avtal med. SKTAB har ansvar för kommunens gator och vägar. För att sköta barmarksunderhåll samt vinter- och gatuhållningen anlitar SKTAB underentreprenören PEAB AB. Totalt omfattas kommunens vägnät av 80 kilometer gator och 13 kilometer gång- och cykelvägar.

Skötsel

I Surahammars kommun är det som nämns ovan PEAB AB som har skötseln för vinterväghållningen och parkdriften. Vinterväghållningen innefattar snöröjning av vägar och gång- och cykelvägar. Det är totalt tre personer från PEAB AB som arbetar med Surahammars gator året runt. Surahammars kommun har delat in gatunätet i fem olika prioriteringsordningar. Prioritet A, B och C är huvudgator och klassas som kategori ett vilket snöröjes redan när det har kommit fem centimeter snö. Prioritet D är uppsamlingsgator och dessa snöröjes efter A, B och C gatorna är färdigplogade. Till sist är det prioritet E gator och dessa snöröjes efter D gatorna samt att det minst har kommit sju centimeter snö.

Sommarskötseln innefattar upptagning av sand och grus efter vintersäsongen, sedan handlar sommarskötseln om underhåll av kommunens vägar, det vill säga olika större asfalteringsarbeten och mindre lagningar som potthållslagningar.

Ekonomi

Surahammar har en totalbudget för kommunens vägar på cirka 5 000 000 kronor. Vinterväghållningen svarar för cirka 3 500 000 kronor och 1 500 000 kronor för sommarskötseln av vägarna. Surahammar har haft svårigheter med att ta fram ett täckande upphandlingsunderlag. Det innebär större kostnader då tjänster utanför avtalet ofta blir dyrare.

Surahammars investeringsbudget ligger på 2 500 000 kronor per år men vissa år behövs det mer medel för större projekt.

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

Organisation

I Surahammar är det som beskrivs ovan bolaget SKTAB som ansvarar för driften. I bolaget finns det en gatuansvarig som bland annat har budgetansvar, ansvar för upphandlingen mot entreprenörer och är projektansvarig för kommunens vägar.

Skinskattebergs kommun

I Skinskattebergs kommun är det som nämnts ovan i skrivelsen att vägföreningar sköter driften av kommunens vägar. Skulle dessa vägföreningar läggas ner skulle kommunen bli tvungen att skapa en gatuverksamhet och ta över driften. Om någon av vägföreningarna skulle välja att avveckla deras förrättning är det enligt Länsstyrelsen cirka 47 veckor handläggningstid. Under handläggningstiden och fram till dess att förrättningen är avslutad skall verksamheten utföra sitt uppdrag med befintlig styrelse. Om det av någon anledning inte finns någon styrelse förordnar Länsstyrelsen en syssloman som ensamt ansvarar för föreningens angelägenheter och företräder föreningen.

Skötsel

Idag ansvarar Skinskattebergs kommun endast för snöröjning och sandning kring våra egna bostadsfastigheter, verksamhetsfastigheter, industrifastigheter och vissa parkeringar. Detta sker genom den egna verksamheten Gata och skötsel och köpt entreprenad. Då det finns behov av snöröjning på kvällar och helger har kommunen personal med snöberedskap.

Vid ett eventuellt övertagande av vägföreningarnas ansvar skulle vi behöva utföra det arbete som de gör idag. Det skulle innebära att när det har kommit fem centimeter snö ansvarar kommunen för att snöröjning ska ske på kommunens gator och cykelvägar. Kommunen kommer också ansvara barmarksskötseln av gatorna. Här finns det mycket att göra för bland annat både Prästgården och Masbo är det mycket eftersatta i underhåll till exempel asfaltering. I nuläget har inte kommunen tillräckligt med maskiner eller personal för att sköta snöröjning och annan vinterskötsel eller sommarskötseln av samtliga vägarna. Dessa tjänster skulle behövas köpas in från entreprenörer.

Organisation

Som nämnts ovan har inte Skinskattebergs kommun någon egen skötsel av vägarna i kommunen. Om förutsättningarna skulle ändras och vägföreningarna skulle avvecklas skulle kommunen först och främst behöva en person med rätt utbildning och erfarenhet kring vägar, exempelvis en vägingenjör. Sedan finns det möjlighet att bygga vidare på gatuverksamheten. En lösning är att vår egen personal sköter våra vägar med egna maskiner. Det går också att sköta vägarna med egen personal och sedan köpa in resterande skötsel av entreprenörer. Den sista lösningen är att kommunen köper all skötsel av vägarna från entreprenörer. I nuläget har kommunen en traktor som vi själva använder till att snöröjning av våra egna fastigheter, Verken, parkeringsplatser och andra fastigheter inom kommunen. Till det har kommunen i nuläget två stycken ur den egna personalen som har utbildats att köra. Om kommunen ska sköta allt kring vägarna själva behövs det köpas eller leasas minst en traktor men, mer troligt

Handläggare: Michael Sundh
Sektor/Avdelning: Teknik och service

Mottagare: Kommunstyrelsen

två stycken för att kunna hantera snöröjningen både i tätorten Skinnskatteberg, samt i ytterområden Riddarhyttan och Färna. Det skulle även behövas anställas en till två personer till samt utbilda fler inom organisationen för att ha en personalstyrka som kan utföra snöröjningen. Oftast är det bara under kortare perioder som det kommer sådana mängder med snö att behovet för snöröjning uppkommer. Under sommarhalvåret finns det inget behov för fler traktorer i den kommunala verksamheten. Därav känns det onödigt att införskaffa så pass många maskiner för att kunna täcka detta behov. Därför verkar den bästa lösningen i alla fall till en början att fortsätta anlita entreprenörer för all skötsel, men att kommunen har en anställd som kan ta hand om upphandlingsprocessen som måste ske vid övertagande och projekt i kring kommunens vägar.

Ekonomi

Om kommunen ska ta över efter vägföreningarna och driva det genom att köpa in tjänsterna genom entreprenörer behövs det rimligtvis en likadan driftbudget som vägföreningarna har haft. Skillnaden är att vägföreningarna har fått intäkter på vägavgifter och det kommer inte kommunen ha möjlighet att ta in. Kommunen har dock rätt att få dra av all moms på inköpen kring gatuverksamheten. Dessa kostnader skulle hamna på cirka 1 300 000 kronor för vinterskötseln och cirka 400 000 kronor för sommarskötseln. Dock bör det också anställas en person med kompetensen kring dessa frågor och den kostar cirka 580 000 kronor om året. Verksamheten behöver dessutom medel till konsultstöd, exempelvis till utredningar, kompetensutveckling, projektledning och andra kostnader som uppstår vid driftsättande av en ny verksamhet. Förvaltningen gör bedömningen att en rimlig summa budgetpost för detta är cirka 300 000 kronor. Utöver driften bör det till en början, avsättas investeringsmedel på 2 000 000 till 3 000 000 kronor i reinvesteringar kring vägarna i Skinnskatteberg. Detta är för att åtgärda de mest akuta områdena vilka Prästgårdet och Masbo i Skinnskatteberg är. I Riddarhyttan är det tallstigen som är mest akut. Skulle exempelvis om hela Prästgårdet skall asfalteras kommer det att kosta mellan 2 500 000 till 3 000 000 kronor.